

GAZETA LWOWSKA

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty we Lwowie:	Telefony:	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:	CENA NUMERU	Ceny ogłoszeń:
bez doręczenia do domu miesięcznie zł. 3-50	REDAKCJA 27 71-02	LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. p.	15 gr.	za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadesłanym i w nekrologach gr. 30, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 10, pod nagłówkami na pierwszej stronie zł. 1-.-. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne korespondencje, prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagranicą, o 50 proc. drożej.
z dostawą do domu zł. 3-80	ADMINISTRACJA 14-27.	Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.		
na prowincji:				
z przesyłką pocztową zł. 3-80				
za granicą zł. 6-50				

W. BARANOWSKI.

SOCJALIZM POKAZUJE ROGI.

Przegrawszy z kretelem generała hańdę z hitlerowcami w Niemczech, przydeptana bezwzględna wola Mussoliniego we Włoszech, zagrożona budząca się świadomością państwową i narodową w części swych adherentów we Francji zdystansowana przez żywność zachowawczą w Hiszpanii, która już chciała „urządzić” po swojemu — skompromitowawszy się zarówno bez siłnością jak i brakiem doręcznej orientacji politycznej wobec rzeczywistości — socjaldemokracja europejska znalazła się w sytuacji, w której właściwie o jakichkolwiek nowych sukcesach marzyć nie było można. Można było najwyżej odrabiać, o ile to możliwe, poniesione porażki. Można się było przystosowywać do życia.

Do tego celu prowadziła jedna jedyna droga: rewizja dotychczasowych metod działania, równie jak wyznawanych fanatycznie zasad. Nie można ośleć tylko ludzi i budować zamków na lodzie. Te ostatnie w życiu ludzkości mogą się nawet ziszczać, w pewnym oczywiście stopniu, pod warunkiem jednakże, iż z poczcia marzeń łączy się zdrowy zmysł poczucia możliwości w danych czasach lub w danych warunkach.

Tęgo zmysłu rzeczywistości druga międzynarodówka i jej prowodyrowie nie dowiedli. Gospodarce grali wciąż na podwyżkę płac, politycznie — stawali na pokojowość i dobra wole Niemiec. Oba te filozoficzne kamienie ich mądrości zawiodły. Konjunktura ekonomiczna na wyższe płac nie pozwalała. Niemcy zaś z protekcji Międzynarodówki wola jakoś liczenie na własne tylko siły, względnie na słabość swoich przeciwników. O tem ostatniem socjaliści całego świata nie mogą nie wiedzieć. Tembardziej dziwne jest i mocno tajemnicze stanowisko, jakie zajęli obecnie, tam, gdzie okoliczności pozwoliły im przyjąć znów do głosu.

Skandaliczne zachowanie się socjalnej demokracji we Francji, równie jak jawna rebelia zbrojnych band (tzw. „Schutzbundu” w Austrii, musi poważnie zastanowić każdego, kto oprócz pragnie życie międzynarodowe na czynnikach mniej więcej obliczalnych, nie zaś uczynić go igraszką fantastów. Radykalizujący liberalizm, masoneria i wprost bezmyślna łatwowierność wielu sprawiły, że stosunek nasz do socjalizmu, po wojnie szczególnie, stał się niesłychanie, co najmniej, wyrozumiały. Było mianem ludzi, którzy z tej strony przestali się spodziewać jakiegokolwiek doraźnego niebezpieczeństwa obelgani różnymi zapewnieniami samych socjalistów, deklamujących pieknie o „demokracji” tylko, równie jak sugestiami ich cichych i dość dwuznacznych protektorów wprawiających w kogo się tylko da, iż niebezpieczeństwa wszelkie, grożące dzisiejszemu państwu i ludom, przyjdzie mogą jedynie od... prawicy.

W Polsce do niedawna nie brakło również tego rodzaju ślepych, mieli oni na swoje usprawiedliwienie zresztą zawsze patriotyczne, niepodległościowe i wprost rycerskie czasy P. P. S-u. W innych krajach, zbyt ułame odnoszący się do niewinnych niby to zamierzeń Socjalnej Demokracji, składał popro-

stu dowody politycznej aberacji. Czujność państwowa zanikała tu z wolna, a powinna była przeciwnie się wzmacniać, choćby wobec wstępujących zastępów bezrobotnych. Tak czy owak rozpowszechniło się mniemanie, iż socjaliści narazie przynajmniej „nie są niebezpieczni”, że zadaniem ich głównym jest podsyćcie wyłącznie i de facto wogo znicza, by znów zabłysnął na horyzoncie wszechludzkiego życia. Taka taktyka narazie zdawała się być usprawiedliwiona, bowiem esdecy obecni w stosunku do sytuacji silnej swych poprzedników mogli śmiało użyć słów Jauresa „wyście mieli ogień prawdziwy, nam zostawiliście popioły”.

Jednak nagle II-ga Międzynarodówka przypominała sobie nie bez racji, że i w popiele można upiec kartofle a zaś, złapawszy silny dech, rozdmuchać wcale dobrze trochę pozostałych w nim iskier, nie licząc się z tem wcale, czy tam komu imięm nie wypała oczów. Tak się też stało... Czekano okazuje się, tylko na sprzyjający wiatr — i popiół ożył. Paryż i Wiedeń, a z nim cała Austria, są dzisiaj odpowiednią, nie pozostawiającą już żadnych wątpliwości, są odpowiedzią na pytanie: czy socjalizm, z punktu widzenia państwowego, może być traktowany, jako siła najwyższej potencjalna i idąca do swych faktycznych celów, via wpajane w mózgi zasad demokracji.

Nie wiem, jak tam kto zrozumiał

strajk powszechny w Paryżu i nie jestem pewien, czy wszyscy, najprawdziwsi nawet „burżuazje” dostatecznie zdają sobie sprawę z rewolucji socjalistycznej w małej, bezmyślnie okrojonej i naprawdę nieszczęśliwej Austrii. Dla mnie te dwa zdarzenia polityczne, choć pozornie bardzo niewspółmierne... reimen sich zusammen, jak to się mówi po niemiecku. Zarówno we Francji, jak w Austrii socjaliści przeciwstawili się kategorycznie interesom a nawet trwałości Państwa. Albowiem i Francja i Austria, choć nie w jednakowej mierze przeżywają obecnie dni krytyczne. Idzie o ich spokój wewnętrzny, o ich spójność, o ich całość. W takim wypadku miejsce lojalnego bywatela jest jedno: pod śmiało rozwiniętym ogólnopństwowym i ogólnonarodowym sztandarem. A socjaliści ani w Paryżu ani w Wiedniu pod tym sztandarem nie stanęli.

To zapamiętać sobie trzeba na dziś i na jutro. Fakt ów bowiem jest bardzo pouczający. Kładzie on moim zdaniem kres legendzie „Baczność”. Destrukcyjna wewnętrzna skupia się gotuje do skoku. Na to trzeba być przygotowanym. Wszakże i w Polsce na ostatnim kongresie cekaistów poważnie rozważano przyszłą „czasową” dyktaturę partii, z chwilą gdy zdobędzie ona władzę. Do owej „dyktatury” i do owej „władzy” socjaliści polskim jeszcze bardzo daleko, ale tak

— na wszelki wypadek — dobrzeby było, byśmy przestali i ich uważać za niewinne baranki. Myślę oczywiście o głupocie części polskiej i niepełnie polskiej „inteligencji”, czującej dziwną skłonność do frazeologicznej lewicowości. Bo, co do Rządu, to nie ma on zdaje się żadnych złudzeń... i istotę opozycji cekaistycznej ocenia jak na czy.

We Francji i w Austrii panują, a przynajmniej panowały dotychczas pod tym względem inne nastroje. Towarzysz Blum chadzał po kuluarach parlamentarnych w chwale i na jego skinięcie walił się rząd za rządem, o ile tylko nie uzyskał najwyższej aprobaty tego trzęsącego Izba, radykalnego fabrykanta wstątek jedwabnych w Lionie. Wszyscy szli do niego z pokłonem i wszyscy zawsze go zapraszali do rządów, ale p. Blum był nieubłagany, z nikim nigdy nie chciał dzielić odpowiedzialności za losy i za bieżące życie republiki. Nie zgodził się też dzielić ich i z p. Gastonem Doumerguem. Gabinet utworzony z przedstawicieli wszystkich grup, Gabinet porozumienia narodowego, dążący do uratowania państwa od wstrząsów i niebezpieczeństw i taki gabinet nie znalazł laski w oczach socjalnej demokracji francuskiej. P. Blum i jego posłuszni i karni (wobec Bluma, nie wobec swej obojętnej) wyznawcy woleli zachować sobie „wolną rękę”. — To znaczyć moc w dalszym ciągu obalał gabinet i ośmieszcał w oczach całego świata Francję. Solidarna chęć utrwalenia w niejładu, chęć wszystkich dobrych patriotów, socjalistów nie nie obchodzi. Oni mają własne dążenia i te nie pokrywają się ani we Francji, ani w Austrii z ogólnonarodowymi.

W Paryżu na rząd zgody powszechnej socjal - demokracja odpowiedziała strajkiem powszechnym. W Wiedniu i w Linzu w obliczu niebezpieczeństw, grożących Austrii jako takiej, chwyciła za broń... przeciwko swoim. Jedno i drugie jest aż nadto wymowne. Dziś wieny — socjalna demokracja wyszła z rezerwy. W Paryżu plucie ona w twarz całej Francji i pokazując jej kulał, powiada: „a no, spróbujcie tylko obejść się bez nas”. W Wiedniu i w Linzu jawnie, kategorycznie sprzeciwia się wszelkim próbom nadania republiki austriackiej ustroju, przy którymby ta wogóle mogła istnieć. Bo przecie Wiedeń steroryzowany przez socjalistów i obłożony ich haniebnym wprost niesłychanym — to jest absurd — który dłużej utrzymać się nie da. Kłui mogący lada chwila stracić swa niepodległość, nie może być krajem eksperymentów i ciągłych walk partyjnych. Co to jednak obchodzi marksistów? Niech diabli weźmą Austrię, niech żyje socjalizm! Pod tem jedynym hasłem idzie do walki Schutzbund. Nie zna on pojęcia „obywatel”, dla niego istnieje tylko „towarzysz”. Towarzysz Seitz, towarzysz Deutsch, towarzysz Blum — oto jest towarzysstwo, które w samą porę przypomniało o swoim istnieniu. Towarzystwo to deklaruje się jako nowe, aktywne niebezpieczeństwo społecznego pokoju i jako wróg wszelkiej solidarności państwowej.

W miejsce poselstw — ambasady. Polsko-sowiecki komunikat o wynikach rozmów Ministra Becka z Litwinowem.

Moskwa, 15 lutego. (PAT) O godz. 18.30 odbyła się u min. Becka konferencja prasowa, na której doręczono dziennikarzom następujący wspólny komunikat polsko-sowiecki:

„Trzydniowa wizyta ministra spraw zagranicznych Rzplitej Polskiej p. Becka w Moskwie dała jemu i komisarzowi ludowemu spraw zagranicznych p. Litwinowowi możność odbycia kilku długich rozmów.

W czasie tych rozmów obaj ministrowie rozważyli zarówno ogólnie polityczną sytuację międzynarodową, jak i wypływające z niej międzynarodowe zagadnienia, w szczególności tezy, które interesują lub mogą interesować Rzplita Polska i ZSSR.

Wymiana zdań między min. Beckiem a kom. Litwinowem wykazała wspólnotę poglądów w odniesieniu do wielu tych zagadnień i kwestyj, oraz trwałe zdecydowanie reprezentowanych przez nich rządów kontynuowania dążeń w kierunku dalszego polepszenia wzajemnych stosunków między Rzplita Polska a ZSSR, oraz w kierunku zblżenia spo-

teczeństw obu państw, czego podstawą są zawarte między Obu państwami: pakt o nieagresji i konwencja o określeniu napastnika, działaniu których uznano za wskazane nadać możliwie długotrwały charakter.

W duchu tych aktów oba rządy gotowe są współpracować z sobą w sprawie zachowania i umocnienia ogólnego pokoju, zwracając w tej współpracy specjalną uwagę na zachowanie pokojowych i normalnych stosunków w bliżej interesującej je wschodniej części Europy.

Biorąc pod uwagę obecny stan stosunków polsko-sowieckich oraz wznastające możliwości i znaczenie międzynarodowej współpracy obu państw, min. Beck zaproponował w imieniu swego Rządu podnieść wzajemnie dyplomatyczne przedstawicielstwa obu państw w Warszawie i Moskwie do godności ambasad. Komisarz Litwinow przyłączył się całkowicie do zdania min. Becka i w imieniu swego Rządu przyjął te propozycje.”

Zjazd Tow. Kultury Akademickiej, Co oświadczył Minister Beck i grupy profesorskiej „Zrebu“.

Warszawa, 15 lutego. (PAT) Konferencja delegatów Towarzystwa Kultury Akademickiej w Warszawie i we Lwowie i sekcji profesorskich „Zrebu“ w Wilnie i w Poznaniu obradowała dnia 14 b. m. w lokalu „Zrebu“ w Warszawie przy udziale 77 osób. Obrady zaszczycili swą obecnością premier Jędrzejewicz i wicemin. ks. Żongolowicz.

Obrady zagał prof. Zakrzewski ze Lwowa. Przewodził prof. Mieczysław Michałowicz, sekretarzami byli prof. Stan. Arnold z Warszawy i prof. Żyliński ze Lwowa.

Porządek dzienny obrad obejmował:

1. Sprawę powołania do życia najwyższego ciała naukowego, a to na podstawie referatu prof. Kleinera ze Lwowa p. t. Najwyższa Rada Naukowa i referatu prof. Wałka Czarnieckiego z Warszawy p. t. Projekt statutu Instytutu polskiego.

2. Referat prof. Czernego ze Lwowa p. t. „Ogólne problemy reformy studiów wyższych w Polsce“.

Po dłuższej wyczerpującej dyskusji w pierwszej sprawie konferencja stwierdziła, że dzisiejszy stan organizacji nauki nie odpowiada potrzebom nauki i należy zdobyć się na przeprowadzenie zasadniczej reformy. Pierwszym środkiem do realizacji tego celu winno być powołanie nowej instytucji o charakterze trwałym najwyższej instytucji naukowej o zadaniach głównie organizacyjnych. Siedziba tej nowej organizacji powinna być w Warszawie, a powołanie jej ma się opierać na decyzji Ministra WR. i OP., który członków nowej instytucji powoła z okręgu osób zasłużonych naukowo, zdolnych do pracy organizacyjnej.

Na podstawie referatu prof. Czernego i przeprowadzonej dyskusji, konferencja uznała potrzebę:

1. ogólnej reformy organizacji studiów akademickich, przy zachowaniu indywidualności poszczególnych wydziałów.

2. poddanie rewizji stosunku wzajemnego nauczania zawodowego i naukowego w związku z tem program, materiału i metody nauczania, oraz system i organizacji egzaminów,

3. zwiększenie instytutów badawczych oraz uwzględnienie regionalizacji i specjalizacji w poszczególnych ośrodkach

4. racjonalnej repartycji studujących pomiędzy uczelniami.

Zjazd powierza prezydium zwołanie fachowych komisji dla opracowania projektów reform dla poszczególnych dziedzin.

Moskwa, 15 lutego. (PAT) Dziś wieczorem w poselstwie polskim odbyła się konferencja prasowa z udziałem wszystkich pism sowieckich oraz akredytowanych w Moskwie korespondentów zagranicznych.

Zagajając konferencję, min. Beck oświadczył, że stosunki polsko-sowieckie są w stanie systematycznej i metodycznej poprawy. Etapy polepszenia wzajemnych stosunków są oznaczone przez dokumenty dyplomatyczne. Minister wyraził zadowolenie z nawiązania osobistego kontaktu z kom. Litwinowem, oświadczając, że kontakt ten

przyczyni się do dalszego pogłębienia przyjaznych stosunków.

Jestem przekonany, oświadczył min. Beck, że opinia publiczna w Polsce ustosunkuje się jak najlepiej do dzieła zbliżenia pomiędzy obu państwami. Za gadanie stosunków polsko-sowieckich było zawsze przedmiotem głębokiej uwagi w Warszawie. Dokonałmy z kom. Litwinowem pracy pozytywnej, która ma na celu stabilizację pokoju. Słowo pokój — oświadczył min. Beck — w moich ustach, jako byłego kombatanta, nie jest frazesem, lecz realnym pojęciem.

Normalizując stosunki między państwami sąsiadującymi ze sobą, tem samem dokonamy ważnego dzieła dla rekonstrukcji stosunków międzynarodowych.

Generacja powojenna ulega często wątpliwości i pesymizmowi, to też każdy odpowiedzialny kierownik polskiej zagranicznej powinien skorzystać z każdej okazji i realizować dzieło zbliżenia międzynarodowego.

Min. Beck podkreślił doniosłość normalizacji stosunków sąsiedzkich dla dzieła powszechnego pokoju i wyraził zadowolenie, że poglądy Rządu polskiego spotkały się z całkowitem zrozumieniem kierowników sowieckiej polityki, a w szczególności kom. Litwinowa.

Dlaczego statystyka wykazuje wzrost liczby zarejes rowanych bezrobotnych.

WYWIAD UDZIELONY PRZEZ MINISTRA HUBICKIEGO.

Warszawa, 15 lutego. (PAT) Minister Opieki Społecznej dr. Hubicki udzielił Polskiej Agencji Telegraficznej wywiadu, w którym wyjaśnia przyczyny sytuacji na polskim rynku pracy, wykazującej znaczny wzrost liczby bezrobotnych — do około 400.000 osób — a jednocześnie wzrost liczby zatrudnionych.

Aby zrozumieć tę anomalię — oświadczył m. in. p. Minister — należy przede wszystkim zwrócić uwagę na maksymalną liczbę bezrobotnych, zarejestrowanych w urzędach pośrednictwa pracy w latach poprzednich. Z liczby tych widać do roku 1931 wzrost bezrobocia, co jest zupełnie usprawiedliwione pogorszeniem się koniunktury, wskutek światowego kryzysu. Po roku 1931 następuje

zjawisko nawskróś paradoksalne.

Pomimo dalszego znacznego pogorszenia się kryzysu i spadku liczby zatrudnionych, statystyki wykazują wyraźne zmniejszenie się liczby bezrobotnych w roku 1933 (około 280.000). Jeśli porównamy tę liczbę z lutym 1934 (ok. 400.000), to okaże się, że wzrost bezrobocia wyniósł około 120.000 osób, przyczem jest to wzrost, nieposiadający napozór żadnego usprawiedliwienia.

W tym względzie przede wszystkim należy podkreślić, że statystyka bezrobocia w Polsce opiera się na liczbie osób, które zarejestrowały się w państwowych i komunalnych urzędach pośrednictwa pracy, jako poszukujące zajęć zarobkowych. Osoby zarejestrowane, niezgłaszające się następnie w ciągu miesiąca, zostają wykreślane z kartoteki poszukujących pracy w założeniu, że albo pracę znalazły, albo zrezygnowały z jej poszukiwania. Wskutek zmniejszenia się wytwórczości urzędy pośrednictwa pracy nie mogły dostarczyć posad zarobkowych, po dłuższym więc okresie wielu bezrobotnych, tracąc nadzieję uzyskania w ten sposób pracy, zaczęły zaniedbywać formalności zgłaszania się, co spowodowało wykreślenie ich z kartoteki.

Oprócz tego momentu psychologicznego minister podkreślił moment materialny. Do r. 1932 akcja niesienia pomocy specjalnej bezrobotnym była prowadzona za pośrednictwem PUPP,

które okazywały tę pomoc bezrobotnym zarejestrowanym. Mając na względzie odciążenie PUPP, skierowano ich działalność w bardziej dla nich właściwym kierunku, a akcję pomocy specjalnej przekazano od r. 1932 komitetom lokalnym i samorządom. Rzecz zrozumiała, że fakt ten przyczynił się również do zmniejszenia się liczby bezrobotnych rejestrujących się w PUPP.

W końcu jesieni 1933, zaś szereg robót publicznych uległo ze względu na atmosferycznych przewartościom na okres zimowy. Zwolnieni z pracy robotnicy nie omieszkali oczywiście natychmiast zarejestrować się w PUPP, aby z chwilą wznowienia robót móc uzyskać pracę — wskutek czego liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła wówczas do niespotykanej dotąd wysokości.

Z pośród dalszych przyczyn zwiększenia się liczby zarejestrowanych bezrobotnych zasługują na uwagę dwie:

1) Usprawnienie samej rejestracji bezrobotnych, co dało się uzyskać dzięki ogólnemu usprawnieniu działalności PUPP. 2) Druga przyczyna leży w stanie gospodarczym różnych gałęzi przemysłu. Jeżeli obecnie można zauważyć pewną poprawę w przemyśle, to p. Minister obrazowo nazwałby to mianem produkcji miejskiej. I oto

rolnictwo nie może dać zatrudnienia ludności wiejskiej. Sam ten powódnie napływ ludności ze wsi do miast.

Stwierdzona obecnie poprawa stanu zatrudnienia w miastach oraz przewidywane uruchomienie robót publicznych na wiosnę przy nadal niewykazującej poprawy sytuacji na wsi, musiało wpłynąć też na zwiększenie się napływu ludności wiejskiej a tem samem na zwiększenie liczby bezrobotnych zarejestrowanych w PUPP.

Uwagi te wyjaśniają w sposób wystarczający — oświadczył w końcu p. Minister — że obecny wzrost bezrobocia nie pozostaje w związku ze stanem zatrudnienia, nie jest następstwem pogorszenia się położenia gospodarczego i nie może budzić nowych obaw o nasz rynek pracy.

Przywódcy socjalistów w szeregach hitlerowców.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 15 lutego. (Sz) Z Brukseli donoszą: W „La Libre Belgique“ ukazał się wywiad, jaki korespondent berliński tego pisma uzyskał od byłego prezydenta Reichstagu przywódcy socjalistów niemieckich Loebego.

Loebe oświadczył, że rola partii socjalistycznej w Niemczech jest już na zawsze skończona. Loebe nie waha się przyznać publicznie do tego, iż jest obecnie zwolennikiem idei narodowo-socjalistycznej, mimo, iż wie, że jego dawni przyjaciele głosić będą, że jest on dezertierem politycznym.

Pozatem Loebe oświadczył korespondentowi belgijskiego pisma, że po zwolnieniu z obozu koncentracyjnego starał się o uzyskanie pracy w drukarni, jest bowiem z zawodu zecerem, jednak pracy nigdzie nie dostał.

W kilku wesościach.

Rokowania handlowe angielsko-sowieckie zostały zakończone. Układ handlowy podpisany będzie w piątek.

Do Kapsztadu przybył „Dar Pomorza“, jako pierwszy statek polski, budząc ogromne zainteresowanie i zdobywając w prasie uznanie dla swego nowoczesnego wyposażenia.

Sukces Polaków w Czechosłowacji. W miejscowości Nydek w pow. Jabłonkowskim władze czeskie unieważniły kandydaturę dotychczasowego burmistrza Polaka. W ponownych wyborach wybrany został również Polak członek tego samego stronnictwa Jan Milerski, wszystkimi głosami Polaków.

Zarząd Klubu Towarzyskiego Rady Grodzkiej BB.R. we Lwowie

zawiadamia swoich członków, że w sobotę dnia 17 lutego br., w lokalu Klubu przy ul. Bykustskiej 10

wygłosi odczyt w Pani Marja Strońska p. t.

„Poezja w Polsce współczesnej“
Początek o godzinie 19.30.

W niedzielę dnia 18 lutego br. odbędzie się Wiercór Artystyczny.
Początek o godzinie 19-tej.

ELEGANCKIE KRAWATY

w najlepszych gatunkach po najniższych cenach

Specjalny magazyn

RECORD CRAVATES

Akademicka 7 (Gmach Sprechera). 57

B. st. asystent Klinik. U. J. K.

Tadeusz Szanawski

lekarz dant.

ord. ul. Piłsudskiego 11a, tel. 75-69 758

Bandyci wymordowali całą rodzinę.

Rzeszów, 15 lutego. (PAT) W czwartek, miasto zostało zaalarmowane wiadomością o morderstwie dokonanym w Białowej na rodzinie Herzbergów. O dwa kilometry od Białowej, w domu, w którym przedtem znajdowała się karczma, mieszkała rodzina Herzbergów, prowadząc sklep spożywczy oraz trudniąca się skupowaniem zboża. Rodzina ta uchodziła za zamożną.

Po wkroczeniu organów P. P. do domu Herzbergów przedstawili się im straszny widok. Na ziemi tuż przy drzwiach leżał zabity kilkoma strzałami Samuel Herzberg lat 30, który trzy mały kurczowo w ręce skobel. Na łożku leżał martwy, 65-letni Juda Geigel, ugodzony kilkoma kulami. Matka Herzberga, 54-letnia, Maria Herzberg została zamordowana uderzeniami siekiery. Uderzenia te wysadziły płoczy oraz szczeki. Cały pokój zbrzydzany jest krwią.

Morderstwo spostrzeżono dopiero o godzinie 8.30 rano, gdy do mieszkania matki przybył drugi syn Ożasz, który wraz ze swą siostrą spał tej nocy w Białowej-miasteczku, unikając te misamem niechybnej śmierci. Zarówno w pokoju, jak i w sklepie wszystko zostało połamane. Policja prowadzi w dalszym ciągu dochodzenia.

SCHMELLING PORZUCA RING BOKSERSKI?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 lutego. (Sz) Z Nowego Jorku donoszą: Schmelling, który jak wiadomo pokonany został przez młodego boksera Hamasa, zamierza mierza zaproponować swemu zwycięzcy walkę rewanżową. Gdyby ten projekt nie doszedł do skutku, Schmelling zamierza na zawsze ustąpić z ringu bokserskiego.

Linja Śląsk — Gdynia wykazuje stały wzrost ruchu

Warszawa, 15 lutego. (Sz) W związku z odbytem w tych dniach zebraniem komitetu dyrekcyjnego i rady Towarzystwa Kolejowego Polsko - Francuskiego, dowiadujemy się, że wyniki eksploatacji nowowyprowadzonej linii Śląsk - Gdynia wykazują stały wzrost ruchu. Dzięki temu ogólny rezultat eksploatacji przedstawia się pomyślnie. Dochody wykazują dostateczne pokrycie dla wszelkiego rodzaju wydatków eksploatacyjnych i dla obsługi długów obligacyjnych. Należy zaznaczyć, że rada Towarzystwa na odbytem ostatnio posiedzeniu przy zupełnej zgodności poglądów grupy polskiej i francuskiej zaaprobowała decyzję powziętą co do dalszej eksploatacji linii przez polskie koleje państwowe na rok 1934.

Ofiary zająć paryskich.

Paryż, 14 lutego. (PAT) Według obliczeń urzędowych, bilans strat w dniach wielkich manifestacji 6, 7, 9 i 12 b. m. jest następujący:
Zabitych 25 osób, ciężko rannych 400 i lekko rannych 2.000. Najwięcej ofiar padło w dniach 6 i 7 b. m. W środę odbył się pogrzeb dwóch dalszych ofiar zająć.

Święto Rarańczy.

Ku uczczeniu 10-tej rocznicy „Rarańczy” odbyło się w czwartek rano uroczyste zebranie z inicjatywy Związku Legionistów złożenie wieńca na grobie sprowadzonych z pod Rarańczy zwłok legionistów.

W uroczystości wzięli udział m. in. z ramienia Zw. Legionistów prezes Okręgu poseł dr. Wojciechowski, prezes Oddziału lwowskiego p. Z. Schuster, prezes Sekcji kulturalno-oświatowej ppulk. Z. Zygmuntowicz i radca Demczyński, oraz przedstawiciele Straży Mogił Polskich Bohaterów i Tow. Opieki nad grobami Bohaterów.

Nad grób żołnierzy z pod Rarańczy przybył umundurowany oddział Zw. Legionistów ze sztandarem, oraz delegacje Zw. Obrońców Lwowa i Miejskiej Straży Obywatelskiej ze sztandarami. Grób udekorowany był uroczyste starankami Tow. Opieki nad grobami. Przemówienie ku czci Rarańczyków wygłosił poseł Wojciechowski, poczem chór trębaczy 40 p. p. odegrał listę Wojsk Polskich. Na zakończenie zebrania odśpiewali Rotę.

W zakończeniu obchodu odbędzie się w sobotę 17 b. m. o godz. 18-tej w sali ratuszowej uroczysty wieczór, na którego program złożą się przemówienie prof. T. Seiferta oraz produkcje art. opery p. M. Popowiczówny, prof. konserwatorium M. Trusiówny i p. M. Ma gierowskiej, art. dram. M. Bieleckiego, chóru Zw. Legionistów i orkiestry 40 p. p. pod batutą kapelmistrza ppor. Jurkiewicza.

123 nierozpoznanych zwłok.

Wiedeń, 15 lutego. (PAT). Podczas walk o posiadanie Floridsdorfu, socjaliści utracili 500 zabitych.

Berlin, 15 lutego. (PAT). Vossische Zig. donosi z Wiednia, że wczoraj wieczorem oświadczoneo dziennikarzom zagranicznym, iż straty oddziałów rządowych w Wiedniu wynoszą 300 zabitych, w Linzu ma być 90 zabitych żołnierzy i cywilnej ludności, w Grazu 10. W szpitalu wiedeńskim leży 123 zwłok osób, których dotychczas nie rozpoznano.

Przyrost naturalny w Poście.

Według ostatnich obliczeń, przyrost naturalny ludności w Polsce w III kwartale r. ub. wynosił 112.592 osób, z czego 71.411 przypada na wyznanie rzymsko-katolickie, 14.331 na greckokatolickie, 16.786 na prawosławne, 1424 na ewangelickie, 7.966 na mojżeszowe, oraz 112 na inne wyznania.

Przyrost naturalny w Warszawie wynosił 585 osób, w województwie warszawskim 9.350, w łódzkim 6834, w kieleckim 10.495, w lubelskim 9180, w białostockim 5833, w wileńskim 4418, w nowogródzkim 3753, w poleskim 5594, w wołyńskim 9622, w poznańskim 6978, w pomorskim 4609, w śląskim 4417, w krakowskim 8524, w lwowskim 10.971, w stanisławowskim 6102, oraz w tarnopolskim 5327 osób.

Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wynosił 13,6, przy czem największy przyrost, mianowicie 16,1 przypada na województwa wschodnie.

Austrjacy hitlerowcy sięgają po władzę. Socjaliści odrzucili ultimatum Dollfussa.

Wiedeń, 15 lutego. (PAT) Od wczoraj zaobserwowano nową taktykę u narodowych socjalistów. Gdy dotychczas trzymali się oni raczej z rezerwą, od wczoraj rozpoczęli akcję, natężoną drogą radiową, skierowaną przeciwko rządowi Dollfussa.

W austriackich kołach politycznych panuje przekonanie, że w najbliższych dniach dojdzie do walnej rozprawy z narodowymi socjalistami.

Berlińska narodowo socjalistyczna Agencja Prasowa, informując o wypadkach w Austrii, zaznacza, że istnieje tylko jedna możliwość zakończenia chaosu, panującego w Austrii, a to przez ugaszenie ogniska pożaru w Europie środkowej. Jest nią niezwłoczne zlikwidowanie regimenu samowoli Dollfussa i Feya, oraz przywrócenie narodowi austriackiemu prawa stanowienia o sobie. Austrjacy narodowi socjaliści mają tę samą pewność, że ich godzina wybiła i wierzą, że godzina Dollfussa już wybiła.

„Völkischer Beobachter” zamieszcza artykuł p. t. Obudź się Austrio, w którym wyraża nadzieję, że niedługo jest już chwila, w której w Austrii powieść beda symbole niemieckiego ruchu wyzwolitego.

Apel Dollfussa do socjalistów

Wiedeń, 15 lutego. (Wczoraj wieczorem kanclerz Dollfuss wygłosił przemówienie przez radio wiedeńskie, zwracając się do robotników, aby zaniechali szaleństw i zaprzestali rozlewu krwi. Rząd związkowy pragnie dać dowód wspaniałomyślności dla uwiedzionych przez przewodców robotników oświadcza, że kto z robotników, z wyjątkiem przewodców, powstrzyma się od walki i zgłosi u władz w dniu 15 b. m. między godziną 7 a 15, ten będzie mógł liczyć na przebaczenie.

Berlin, 15 lutego. (PAT) Według Reutera, liczba socjalistów, którzy zgłosili się na apel Dollfussa, wystosowany przez radio wiedeńskie o zaniechanie walk, jest nikła.

Walki na przedmieściach Wiednia nie ustają.

Wiedeń, 15 lutego. (PAT) W Wiedniu dziś od rana słychać strzały karabinów maszynowych. W kierunku cmentarza centralnego odeszły oddzia-

ły wojskowe, słychać, że w okolicy cmentarza i w pobliżu Laabergu okopało się około 1.200 członków Schutzbandu z karabinami maszynowymi.

O godzinie 12 w południe w śródmieściu Wiednia panował spokój.

Ruch uliczny był bardzo ożywiony. Wszystkie przedsiębiorstwa miejskie i prywatne czynne. Pierwsza dzielnica miasta jest strzeżona przez policję, która legitymuje przechodniów. Apro wizacja miasta jest zapewniona.

Ebersee w rękach Schutzbandu

Linz, 15 lutego. (PAT) Miasto Ebersee znajduje się całkowicie w rękach socjalistów. Członkowie Schutzbandu zmusili robotników fabrycznych do porzucenia pracy, obsadzili posterunek żandarmerii, urząd pocztowy, oraz zamknęli wszystkie drogi, wiodące do Linzu. Obecnie wojska rządowe marszerują na Ebersee.

Wyroki śmierci i aresztowania

Wiedeń, 15 lutego. (PAT) Sąd dorozny skazał na karę śmierci inroligatora Kalaba, schwytanego z bronią w rękę.

Wczoraj wieczorem wykonano drugi wyrok śmierci, wydany przez sąd dorozny. Stracony został inżynier Weisl.

Rozruchy w stolicy Hiszpanii.

Paryż, 15 lutego. (PAT) Z Madrytu donoszą, że na przedmieściu miasta dokonano zamachu bombowego. Skład materiałów budowlanych, w których bomba wybuchła, został zniszczony. W wielu dzielnicach miasta doszło do

starć między strajkującymi robotnikami a policją. Demonstranci usiłowali podpalić wóz tramwajowy oraz kaplicę. Na przedmieściu Las Ventas odbyły się manifestacje strajkujących robotników, których policja rozprysła.

komendant straży ogniowej Floridsdorfu, skazany na śmierć za strzelanie z karabinu maszynowego do policji.

Aresztowany tu został przywódca partii żydowskiej Poalej-Sjon, Mechel Singer. Równocześnie wydany został nakaz rozwiązania partii Poalej-Sjon.

„Wiener Zeitung” donosi, że w całej Austrii rozwiązanych zostało 150 rad gminnych, wobec czego 4.121 radnych socjalistów utraciło swe mandaty w radach gminnych.

Socjaliści odrzucili ultimatum

Wiedeń, 15 lutego. (PAT) Termin ultimatum rządowego upłynął dziś popołudniu. Wojska rządowe otworzyły ogień na pozycje socjalistów, znajdujące się pomiędzy przedmieściami Kagrau i Stadflau.

Włochy obsadzają granicę.

Paryż, 15 lutego. (PAT) „Le Jour” donosi z Rzymu o przegrupowaniu wojsk włoskich na granicy austriackiej. W Bolzano i Tryściejsie podwołone zostały garnizony wojskowe.

DAJ GROSZ NA CELE TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

Anglja proponuje Francji rozejm.

Londyn, 15 lutego. (PAT) Rząd brytyjski wręczył dziś w Paryżu notę w sprawie załagodzenia trudności i konfliktów, jakie wynikły między Francją a Anglią w dziedzinie obrotów handlowych.

W nocie utrzymanej w tonie bardzo pojednawczym rząd brytyjski zaproponował Francji bezwzględne roz-

porozumienie rokowań handlowych na podstawie rozejmu. Na mocy tego rozejmu obie strony wycofać mają swe zarządzenia kontyngentów przywozowych dla towarów brytyjskich, zaś Brytania wprowadzony onegdaj w życie dwudziesto procentowy dodatek celny na towary francuskie.

Ujemne saldo bilansu handlowego Rzeszy.

Berlin, 15 lutego. (PAT) Handel zagraniczny Rzeszy wykazał w styczniu saldo ujemne 31,2 miliony mk., podczas gdy saldo dodatnie w grudniu 1933 wynosiło 49,4 prc. Ujemne saldo w bilansie handlowym w Niemczech wystąpiło w styczniu r. b. poraz pierwszy od stycznia 1930 roku.

Sytuacja na rynku walutowym

Warszawa, 15 lutego. (PAT) W dniu dzisiejszym nastąpiło, o ile można wnioskować z kursów otwarcia wielkich giełd zagranicznych, zatrzymanie się trwałego od kilku dni spadku walut anglosaskich. Wczorajsza giełda paryska zgodzie z zapowiedzią nie notowała dewiz zagranicznych.

Praga, 15 lutego. (PAT) Rząd złożył w senacie projekt ustawy monetarnej, na podstawie którego zawartość złota w koronie czeskiej zmniejszona o 1/6. Według projektu pokrycie obiegu bank notów musi wynieść w Banku Narodowym co najmniej 25 prc., przy czem pokrycie odąd będzie się składało wyłącznie ze złota, podczas gdy dotychczas minimalne pokrycie wynosiło 30 prc. w złocie i dewizach.

Dymisja dyrektora Banku Nar. w Pradze. W związku z zarządzeniami walutowymi, gubernator Banku Narodowego Czechosłowacji Pospisil wraz z trzema członkami dyrekcji podał się do dymisji.

Potwór z Loch-Ness a moda.

Czechosłowacki przemysł biżuterii i galanterijny wyzyskał popularność rzekomego potwora z Loch-Ness i puścił w obieg niezliczoną ilość drobnych wyrobów z kryształu górskiego, granatów i innych kamieni oraz z metalów, wyobrażających smoka szkockiego; są to przyciski na biurko, broszki, postumenty, sygnety, spinki, breloki etc. etc. Również przemysł gumowy wypuścił na rynek moc balonów, piłek, pływaków imitujących formę potwora z Loch-Ness. Wyroby te cieszą się ogromnym powodzeniem.

Jak wykryto spisek Schutzbundu.

Wiedeń, 15. lutego. (PAT). Sekretarz stanu Neustädter Stirmer, który był w Lincu w czasie rewolty Schutzbundu, stwierdza, że policja już dzień przedtem wpadła na trop spisku na podstawie depeszy z Wiednia do komendanta miejscowego Schutzbundu. Depesza ta brzmiała: „Ernest i Anna zachorowali. Przedsięwzięcie odroczyć”. Depesza wydała się podejrzana władzom i skłoniła je do przeprowadzenia rewizji w domu robotniczym. Gdy policja udała się do domu robotniczego zaczęto do niej odrazu strzelać. W ten sposób zaczęła się walka, która ogarnęła całą Austrię. Sekretarz stanu jest przekonany, że socjaliści przygotowali ofensywę na całą Austrię.

Berlin, 15. lutego. (PAT) Niemieckie Biuro informacyjne donosząc o wczorajszych starciach w dzielnicy Meidling, podaje, że socjaliści obsadzili tam kilka domów gminnych ustawiając karabiny maszynowe na dachach. Wojska rządowe przystąpiły do ataku, używając karabinów maszynowych i armat. Dowódca oddziału wojskowego pozwolił kobietom i dzieciom, które się znajdowały wewnątrz gmachu zabrać dobytek i opuścić mieszkania. Wojska atakowały dom, w którym się mieściła szkoła czeska. Policja nie pozwoliła attache wojskowym czeskiemu i jugosłowiańskiemu udać się na miejsce walki.

Popołudniu krążyły nad miastem samoloty, które zrzuciły ulotki rządowe, wzywające ludność robotniczą do zachowania spokoju i posłuszeństwa wobec władzy.

Według doniesień czeskiego organu socjalistów w Pradze „Prawo Lidu” z samolotów zrzucano proklamacje powstańców, przyrzekające robotnikom przybycie posiłków z prowincji i wzywające do dalszego oporu.

Przywódcy socjalistyczni dr. Deutsche i Baner przybywać mają w Austrii, dr. Deutsche kieruje akcją wojskową robotników.

Konfiskata mienia partii socjalistycznej.

Wiedeń, 15. lutego. (PAT). Pieniądze partii socjal - demokratycznej zdeponowane w bankach wiedeńskich zostały przez władze skonfiskowane. Policja aresztowała 14 funkcjonariuszy Stowarzyszenia Urzędników Bankowych pod zarzutem przekazania pieniędzy partyjnych Schutzbundowi.

Znajdujące się obok gmachu parlamentu popiersia przywódców socjalistycznych Adlera, Hanuscha i Reumana zostały dziś przestorżęte chorągwią mi ozerwono - białymi z emblematami frontu patriotycznego.

Aresztowani dziennikarze.

Berlin, 15. lutego. (PAT). Wysłani do Wiednia dwaj specjaliści korespondenci pism hugenbergowskich zostali aresztowani przez policję wiedeńską. Jednego z dziennikarzy po spisaniu protokołu wypuszczono na wolność, drugiego zaś zatrzymano w więzieniu za prze-telefonowanie do Berlina artykułu opisującego wczorajsze wydarzenia w Wiedniu.

1500, czy 210 zabitych?

Wiedeń, 15. lutego. (PAT). Austriackie kółka wojskowe zapewniają, że do niesienia prywatne o liczbie ofiar są przesadzone. Policja i wojsko straciły w Wiedniu około 30 zabitych, na prowincji również 30 — razem około 60. Obliczenie strat Schutzbundu jest utrudnione, można jednak przyjąć, że po stronie socjalistów padło około 150 zabitych. Liczba rannych po obu stronach wynosi około 400 osób.

PAMIĘTAJMY O CELACH I ZADANIACH TOW. SZKOŁY LUDOWEJ.

Statek sowieckiej ekspedycji po arne; zorzutany przez góry lodowe.

Moskwa, 15-go lutego. (PAT). Szczegóły katastrofy „Czeluski” wiozącego na swym pokładzie ekspedycję polarną są następujące:

Radioqram otrzymany od szefa ekspedycji Schmidta donosi, że dnia 13 b. m. statek uwięziony został przez lody. Pod naciskiem olbrzymich gór lodowych wiązania statku zaczęły trzeszczeć i tamać się. Wkończ uszkodzone

zostały przewody doprowadzające parę co uniemożliwiło wypompowanie napływającej do okrętu wody. Załoga w ostatniej chwili przed katastrofą zdołała przenieść na lód żywność, namioty, bagaż samolot i stację radiową. Załoga opuściła statek na kilka chwil przed jego zatonięciem.

Wszyscy zdołali się uratować z wyjątkiem stewarda, który utonął. Do-

wódca ekspedycji nawiązał kontakt radiowy ze stacją Wallen skąd spodziewa się nadejścia pomocy. Czeluskin opuścił Archangielsk 16 lipca 1933 r. udając się w kierunku Władywostoku. Statek zdołał dotrzeć do zatoki Berynga, skąd nie mógł już przedrzeć się do Oceanu Spokojnego z powodu silnych burz.

Konferencja siedmiu państw?

Londyn, 15. lutego. (PAT). W związku z decyzją rządu brytyjskiego wysłania z końcem tygodnia do Paryża, Berlina i Rzymu min. Edena dla odbycia z tymi rządami rozmów, celem wyjaśnienia wątpliwości wobec ostatniej propozycji rozbrojeniowej W. Brytanii, — w kołach politycznych przypuszcza się, że właściwym celem podróży Edena będzie zaproponowanie rządowi Francji Niemiec i Włoch odbycia w połowie marca w Londynie konferencji

międzynarodowej. W koni nacji tej oprócz W. Brytanii, Francji, Niemiec i Włoch

miałyby wziąć również udział Polska, Czechosłowacja i Belgia.

Zadaniem konferencji miałyby być zbadanie w jakim stopniu żądania Niemiec mogą być uwzględnione przy równoczesnym zachowaniu stanu zbrojeń przez te państwa.

„Zwiększyć aktywność gospodarczą” Przemówienie p. M.n. Zarzyckiego.

Warszawa, 15. lutego. (PAT). Na środowym posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej Senatu obradowano nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa przemysłu i handlu.

Po przemówieniu referenta sen. Ewerta i krótkiej dyskusji zabrał głos Minister przemysłu i handlu Zarzycki, który oświadczył, że

wycofanie się z eksportu byłoby zbrodnią.

Wstrzymanie eksportu węgla spowodowałoby wyrzucenie na bruk kilkumastu a nawet kilkudziesięciu tysięcy ludzi. Produkcja węgla doszła do wysokości jaką notowano w styczniu 1930 r. Zbyt węgla w kraju również wzrósł.

Jeśli chodzi o szkoły zawodowe to Rząd stoi na stanowisku koncentracji całego szkolnictwa w resorcie Ministerstwa WR. i OP.

Następnie Minister oświadczył, iż w najbliższym czasie nastąpi uruchomienie linii okrętowej Gdynia - Hamburg.

oraz przedłużenie linii Constanza - Haifa do Aleksandrii.

Następnie p. Minister przedstawił ta blice wykazujące systematyczny, trwający od pół roku

wzrost wskaźnika produkcji przemysłowej.

Ciekawem jest, że wskaźnik produkcji przemysłu odzieżowego w miesiącu grudniu wzrósł ponad 100. Wzrostowi również zużycie prądu elektrycznego. Wszystko to są objawy poprawiającej się koniunktury.

W zakończeniu p. Minister oświadczył: Wyszliśmy z kryzysu z honorem. Wojnę obronną wygraliśmy, ale możemy przegrać dobry okres jeśli nie wejdzemy w nią z przekonaniem, że trzeba zwiększyć silnie naszą aktywność gospodarczą i nie robić głupstw, jakie robiliśmy usuwając się całkowicie od handlu. Towar nie wart, jeśli nie pójdzie w ruch.

Po przemówieniu Ministra posiedzenie komisji zostało zakończone.

Rekonstrukcja rządu Malypetra.

Praga, 15. lutego. (PAT). W środe popołudniu rząd Malypetra podał się do dymisji. Krok ten pozostaje w związku z nowym planem gospodarczym, zmierzającym do zerwania z dotychczasową polityką deflacyjną, na co nie godzą się, zwłaszcza jeśli chodzi o projekt obniżki złotej wartości korony, członkowie stronnictwa narodowo - demokratycznego, którzy w gabinecie posiadają tekę handlu.

W nowym rządzie zaszyły tylko nie-

znaczne zmiany. Malypeter został na stanowisku premiera, zaś stanowisko ministra skarbu objął dr. Traupl, zaś ministerstwo oświaty prof. Krczmaz (?), ministerstwo handlu objął dotychczasowy min. robót publicznych Doskalek. W nowym rządzie reprezentowanych jest 6 stronnictw, w poprzednim było 8.

Praga, 14. lutego. (PAT). Na giełdzie praskiej zostały wstrzymane oficjalne obroty dewizami. Wartość złotej korony ma być obniżona o 20 proc.

Moskiewskie konferencje Min. Becka.

Moskwa, 15. lutego (PAT) W środe w południe Minister Beck przy cty był przez prezesa Centr. Kom. Wykon. ZSSR, Kalinina, poczem był na śniadaniu wydanem przez prezesa Rady Komisarzy Ludowych Mototowa.

Popołudniu Min. Beck odbył konferencję z komisarzem Litwinowem a na

stępnie zwiedził Centralny Dom Czerwonej Armii w Moskwie.

Moskwa, 15. lutego. (PAT). Radiostacja moskiewska transmitowała wczoraj od godziny 16—17 muzykę polską, zawiadamiając, że jest to audycja z okazji przyjazdu Ministra Rzeczypospolitej polskiej do ZSSR.

Szereg aresztowań na Wileńszczyźnie.

Wilno, 15. lutego. (PAT). W związku z prowadzeniem na terenie gmin województwa wileńskiego nielegalnego nauczania w duchu litewskim z nastawieniem antypaństwowym, władze bezpieczeństwa dokonały szeregu aresztowań. Na terenie Wilna aresztowano trzy osoby, w powiecie wileńsko-trojskim 4, w powiecie święciańskim 17.

W związku z przypadającym dnia 16 b. m. świętem narodowym litewskiem władze administracyjne wydały zarządzenie, aby obywatelom polskim narodowości litewskiej nie było utrudnione urządzanie obchodów tej uroczystości z zastrzeżeniem, iż odbędą się one w ramach obowiązujących ustaw.

Wilno, 15. lutego. (PAT). Z Kowna donoszą: Obyw. z narodowości polskiej aresztowano na Litwie pod zarzutem nielegalnego nauczania trzymający sa w dalszym ciągu w więzieniu.

Wótownie zawodowi.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. lutego. (Sz.). Minister spraw wewnętrznych zgodnie z opinią wziętą w postępowaniu ustawy samorządowej określił w drodze rozporządzenia kwalifikacje, jakie obok ogólnych warunków wybieralności wymagane będą od wójtów zawodowych. Kandydat na wójta zawodowego powinien mieć wykształcenie w zakresie gimnazjum lub szkoły zawodowej stopnia gimnazjalnego albo też wykształcenie odpowiadające wykształceniu 6-ciu klas szkoły średniej przed reorganizacją szkolnictwa.

W gminach, w których ustanowiony jest wójt zawodowy, a którzy nie mają sekretarza gminnego kandydata na wójta, obowiązuje egzamin praktyczny dla sekretarzy gminnych.

Komisje rozjemcze.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. lutego. (Sz.). Ogłoszo no rozporządzenie Ministra opieki społecznej w sprawie wykonania rozporządzenia prezydenta Rzplitej o powołaniu nadzwyczajnych komisji rozjemczych dla załatwiania zatragów w przemyśle i handlu.

Trzeci wypadek trądu w Polsce.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 15. lutego (PAT). Od roku 1918 zaobserwowano w Polsce do niedawna ogółem dwa wypadki trądu — u emigrantki z Rosji i u pewnego mężczyzny, który przybył z Bliskiego Wschodu.

Trzeci wypadek stwierdzono przed kilku dniami w Warszawie. Na Klinice chorób skórnych przybył szofer Lejzor Eckhauser, skarżąc się na wysypkę, którą ma na całym ciele. Gdy na klinice oświadczone mu, że jest zarażony trądem uciekł. Jecz późnym wieczorem zgłosił się ponownie na klinice. Umieszczono go w szpitalu św. Łazarza, gdzie poddano go ścisłej obserwacji.

Lotnictwo w Italji.

POTEŻNA FLOTA POWIETRZNA — ZAMIAST POTEŻNEJ MARYNARKI.

Jedenaście lat faszyzmu we Włoszech, to jedenaście lat pracy nad rozwojem lotnictwa. Chociaż przemysł lotniczy Italji pierwsze swe kroki stawiał jeszcze przed wojną światową, a więc posiadał już pewne doświadczenie i tradycję, to jednak tak pod względem dobroci sprzętu jak i organizacji dużo pozostawiał do życzenia. Nie o wiele lepiej działało się i w lotnictwie wojskowym, a lotnictwo turystyczne wogóle nie istniało. Z racji swego oryginalnego położenia geograficznego, królestwo włoskie, będąc w 3/4 państwem morskiem, musiało mieć silne lotnictwo albo flotę morską. Włosi woleli stworzyć potężną flotę powietrzną. Reorganizacja lotnictwa przeprowadzona została przez marszałka Balbo w roku 1931 miała doniosłe znaczenie, gdyż stworzyła samodzielną flotę powietrzną, t. zw. Regia Aeronautica. Wszystkie późniejsze prace były konsekwentnym przeprowadzeniem reformy z 1931 r.

Reorganizacji uległo również i lotnictwo wojskowe, które podzielone zostało na 6 wielkich terytorialnych okręgów. W szkołach lotniczych największy nacisk położono na wyszkolenie w zespołach i lotach grupowych. Pierwszy wycieczny marsz Balbo i jego towarzyszy, dokonany w lipcu ub. roku, jest wynikiem, a zarazem doświadczeniem na szerszą skalę nowej włoskiej doktryny lotniczej. Poza wyciecznym sportowym i doskonałą reklamą włoskiego przemysłu lotniczego, przelot ten ma głębsze znaczenie, gdyż wskazuje gdzie w razie wojny i na jakiej przestrzeni można się spodziewać włoskich samolotów.

W przybliżeniu stan wojskowego lotnictwa Włoch przedstawia się w sposób następujący: około 150 ciężkich samolotów do bombardowania, 125 wielkich hydropłanów, 150 typu średniego oraz około 500 samolotów obser-

wacyjnych i myśliwskich. Ten stan z każdym rokiem ma się zwiększać. Są to przeważnie samoloty Fiata, uzbrojone w dwa ciężkie karabiny maszynowe oraz wodnopłatowce Savoia z uzbrojeniem 4 karabinów maszynowych oraz wyrzutnikami do bomb. Silniki do powyższych samolotów są dostarczane przez zakłady Fiata. Ogólny tonaż samolotów do bombardowania wynosi około 1300 ton. Największy nacisk w przemyśle położono na samowystarczalność, tyczy się to jednak tylko fabrykatów, gdyż wszelkie surowce są sprowadzane z zagranicy. Przemysł lotniczy nastawiony jest przede wszystkim na budowę ciężkich hydroplanów, przeznaczeniem których są: samodzielne operacje nad morzem oraz współdziałanie z flotą.

Trudności wyszkolenia rezerw, a co ważniejsze utrzymanie wyszkolonych lotników rezerwy w należytej formie, pociągnęło za sobą stworzenie na wielką skalę lotnictwa turystycznego. Z polecenia ministerstwa lotnictwa stworzono typ lekkiego, oszczędnego samolotu turystycznego i zaopatrzonego tego rodzaju samolotami wszystkie większe porty lotnicze. Dzięki temu rozwiązaniu lotnicy rezerwy mogli kontynuować swe wyszkolenie w dogodnych dla siebie warunkach, bez odrywania się od swych codziennych zajęć. Poza tym przyczyniło się to bardzo do popularyzacji sportu lotniczego i zwiększenia produkcji turystycznych płatowców, które w razie wojny mogą oddać wielkie usługi jako samoloty łącznikowe. Poza Anglią, Włochy są jedynym państwem, które bierze udział w zawodach lotniczych na szybkość. Budową specjalnych samolotów wyścigowych zajmuje się fabryka Macchi, a wynikiem paroletnich wysiłków jest zdobycie przez Włochów światowego rekordu szybkości 629,37 km/godz St. P.

Hojny dar ordynata Alfreda hr. Potockiego.

Na rzecz T. O. M. darował realność w Przemyslanach.

W kancelarii notarialnej p. Wojcickiego we Lwowie został podpisany akt darowizny, mający doniosłe znaczenie dla Towarzystwa Ochrony Młodzieży (TOM). Hr. Alfred Potocki, ordynat w Łańcutcie był właścicielem realności w Przemyslanach, w której mieści się Sąd grodzki, a czynsz z tej realności ofiarowywał na rzecz tamtejszej Polskiej Ochronki Powiatowej. Obecnie hr. Potocki uznając nadzwyczaj dodatkową rolę TOM, realność tę w Przemyslanach darował na rzecz TOM, dając tą szczerą darowizną dowód, że troska o wychowanie biednej młodzieży leży mu na sercu. Akt darowizny został podpisany z ramienia ordynata przez pełnomocnika p. Kes'elowskiego, jako przewodniczącego TOM i zastępcę przewodniczącego sędziego apel. p. Serkowski. Odtąd czynsz za najem realności sądowi wpływać będzie do funduszu TOM. Równocześnie nadmienić należy, że Ochronka w Przemyslanach, która zawsze walczyła z brakiem funduszy, przeszła niedawno pod egidę TOM, a temsamem ma nadal swój byt zabezpieczony.

Koło Rodzin urzędników skarbowych we Lwowie.

Na terenie działalności Izby Skarbowych I i II, zostało założone „Koło Rodzin urzędników skarbowych”. Celem Koła będzie przede wszystkim skupienie życia towarzyskiego wszystkich urzędników skarbowych oraz ich rodzin, a potem działalność na polu kulturalnym, ekonomicznym i zdrowotnym w interesie członków Koła. W tym celu dyrektorowie obu Izby skarbowych oraz Dyrekcja cel odbyli cały szereg konferencji, postanawiając poprzedzić organizację wspomnianego powyżej Koła i wezwać urzędników skarbowych do jaknajliczniejszego wpisywania się na członków. Organizacyjne główne zebranie odbędzie się 18 bm. o godz. 11-tej w Teatrze Rozmaitości. Wreszcie dodać należy, że na terenie Lwowa jest to pierwsze zrzeszenie rodzin urzędników skarbowych, a założenie tegoż znalazło poklask w sferach urzędników skarbowych.

Nadzw. danina majątkowa od przedsiębiorstw.

Ministerstwo skarbu wyznało, iż przedsiębiorstwa, które zmieniły właściciela, obowiązane są do płacenia nadzwyczajnej daniny majątkowej, o ile istniały bez przerwy od roku 1931 do 1933 włącznie, były prowadzone przez nowego właściciela w tym samym lokalu i wytwarzały lub też zby-

wwały ten sam rodzaj antykułów. Obowiązany do uiszczenia daniny majątkowej jest nowy właściciel, któremu należy doręczyć nakaz zapłaty. Od opłaty nadzwyczajnej daniny majątkowej są wolne przedsiębiorstwa powstałe po roku, który służy za podstawę do obliczenia daniny. (Wschód)

SKŁADAJCIE DATKI NA GIMNAZJUM POLSKIE w BYTOMIU

wym ojcem jest jakiś pan hrabia Lekcki? Stonimski pokazuje „coby to było” w własnym pomysłu karykaturze najeżonej paradoksalnymi sytuacjami. Niewiadomo, czy karykatura ta jest w swoich podstawowych rysach istotna...

Prawdopodobnie autor o „Istotność” tej karykatury nawet i nie starał się. Jemu chodziło o pretekst do wywołania z otwartej sceny szeregu osobliwych uwag, których realnej wartości zapewne i sam nie przecenia. Choć dziło mu o kanwę, na której mógłby wyhaftować wzorem Shava (wpływ „kpiarza” na tej sztuce zaznacza się niemało) szereg paradoksalnych sylw, wykazujących wkońcu czarno na białym, że nie niema na świecie stałego i pewnego, nie świętego, że szkoda w cokolwiek wierzyć i o coś walczyć, bo byle tylko trochę „poskrobać” głębiej, wszystko napozór wzniosłe i emocjonujące okazuje się „poprostu śmiechem. Rolę tego wysmiewającego Chochoła, kawalera Macabre, człowicka śmiechu, błazna-Stańczyka wiesszszego — bierze na siebie skwapliwie autor. Nietylko w sztuce „Rodzina”... Także i wszędzie indziej.

Morał całej historii: gwizdać na wszystko. Z tem się bardzo trudno zgodzić. Nikt nie może zabronić Stonimskiego robienie tego, bo ostatecznie co on ma innego do roboty? Przy możliwościach własnej jego talentu, jest to droga bodajże najlepsza. Ale to może nie każdy... Po pierwsze dlatego, że nie wszyscy potrafią tak artystycz-

nie jak p. S. gwizdać, a po drugie, że ktoś musi coś na serio robić i czemś na serio być. Inni ludzie muszą być — albo hitlerowcami, albo komunistami, albo endekami, — ale czemś wreszcie muszą być! W coś muszą wierzyć o coś walczyć i dla jakiegoś celu pracować. Od tego jest różnica światopoglądów i idei, ażeby z tej różnorodności drogą ustawicznych ścierañ się i kompromisów wyszedł jeden szczęśliwy i pożyteczny naprawdę. Tym światopoglądem będzie albo jeden najsilniejszy, albo ekstrakt innych. W każdym razie światopogląd musi być. Kpiną bawią się inteligentnie snoby i mieszczołchy po obiedzie. Ale kpiną się świat nie buduje.

Nasuwa się tutaj skrupuły, że właściwie niesłusznie są pretensje do Antoniego Stonimskiego wyłuszczone w poprzednich zdaniach. Niesłusznie dlatego, że zapewne Stonimski nie ma najmniejszego zamiaru świata budować. A jednak jest moment w sztuce wprawdzie jeden jedyny, bardzo jednak silny i charakterystyczny. W tym jednym momencie ponosi autora temperament i poczucie przynależności i solidarności własnej rasowej. Przez usta młynarza Rosenberga wyłamuje Stonimski całą swą pasję względem Hitlera i dzisiejszych Niemiec. Z ust jego wydiera się zupełnie wojowniczy okrzyk: na Berlin. Jest to duża niespodzianka dla znających Stonimskiego. Primo: skąd u tego „humanitarysty” i „pacyfisty” taki wojenny szal? Secundo: od kiedy Stonimski jest znowu

taki wielki żyd, ażeby aż w imieniu wszystkich polskich żydów składać Polsce ofertę żydowskiego, wojskowego marszu na Berlin? To jest również jednym z najmniej zrozumiałych momentów „Rodziny”...

Przy wymienianiu osób otaczających postać centralną, — starego Lekcickiego, jedna została pominięta celowo. Celowo dlatego, że o niej trzeba mówić osobno. To panna Marysia Lekcicka. Dziwnie wziął się do zrobienia tej postaci Stonimski. Zupełnie bez rozmaru i bez tonięcia w tę młodą pannę właścicielowi sobie wyrazu. Marysia miała w sobie najmniej karykaturalnej wyrazistości, więcej jeszcze — nie była zupełnie karykaturą. Była tylko młoda współczesna panna. Czyżby Stonimski miał połączony z szacunkiem sentyment do „nowoczesnych pań”? Toby świadczyło o tem, że jest coś obok żydowskiego marszu na Berlin, z czego ten polski wielki kpiarz nie śmieje się.

Reasumując trzeba jeszcze raz powtórzyć: „Rodzina” do historii nie przejdzie. Jest jeszcze mniej sceniczna, niż wszystkie inne sztuki Stonimskiego i tak wielką scenicznością nie grzeszące. Wszystko to jest tylko jedno gadanie, — trzeba przyznać — interesujące gadanie. Nie trzeba było jednak do tego teatru. Można było w pierwszym lepszym salonie zrobić jakiś synposion z podłożonym tekstem. Akcji prawie żadnej, węzłów zawiązujących się i rozwiązujących na scenie też żadnych. Jednym słowem kofysanie się a

la Bernard Shaw na huśtawce słów huśtawce zawieszony na linach naprężonych do ostateczności. Do showowania, trzeba jednak — rzecz prosta — Shawa.

Rolę wszystkie były znakomicie obsadzone, wykonanie zaś było we wszystkich szczegółach na bardzo wysokim poziomie. Wszyscy grali tę sztukę niemal z entuzjazmem i odświętnie. Pomysły inscenizacji aktorskiej zostały tu zresztą zaczerpnięte, zdaje się z warszawskiego wystawienia „Rodziny”.

W roli Lekcickiego, p. Machalski wyszedł poza zwykły charny swojej gry i nie można powiedzieć, że zrobił źle. Wprost przeciwnie, w tej roli był on najlepszym ze wszystkich swoich dotychczasowych kreacji. Krzemieński w roli hitlerowca Hansa dokazywał cudów w łączeniu zamaszystości oraz szturmowej bojowości z rozmiarami swojej figury. W pozostałych rolach: pp. Bonacka (Marysia), Żurowski (Kaczniński), Kamińska (Kaczuska), Dąbrowski (Lebenson), Jakubińska (Lucyja), Wierzejska (Lebensonowa), Ratschka (służący), Leszczyk (starosta), Dorwski (naczelnik), Wieckowski (Kolasieński) i Nawara (komisarz policji) dali postaci znakomite zarówno pod względem charakterystyki jak i pracy aktorskiej.

Dekoracje mimo, że nietrudne — stały. Zwłaszcza w akcie pierwszym i drugim to krajobrazowe za oknem — okropne. Oklaskiwano sztukę siłnie i długo. Maciej Freudman.

Program radiowy.

Piatek, dnia 16 lutego.

Lwów. Godz. 7—8: Audycja poranna 8—11:40: Przerwa. 11:40: Codz. Przegląd Prasy Polskiej. 11:50: Odczytanie programu na dzień bieżący i komunikaty. 11:57: Sygnał czasu z Obserwat. Astronom. w Warszawie. hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05: Koncert zespołu salonowego T. Sereżyńskiego. Trans. na wszystkie stacje P. R. 12:30: Wiadomości meteor. 12:33: D. c. muzyki salonowej. 12:55: Dziennik południowy. 13: Trans. z Warszawy. Kom. Min. Op. Społ. 13:05—15:25: Przerwa. 15:25: Lwowska giełda zbożowa. 15:30: Wiadomości gospodarcze. 15:40: Komunikat tenorów (pięty). 16:10: „W służbie miłośników”. 16:18: Muzyka lekka z płyt. 16:40: „Wśród książek” omówienie ostatnich wydawnictw. 16:55: Trans. z Warszawy. Recital śpiewaczy J. Hoppe. Akomp. prof. L. Urstein. 17:20: Trans. z Warszawy. Muzyka na 2 fortepiany w wyk. J. Lefeld i I. Rosenbauma. 17:50: Nauka stenografii przez radio przeprowadzi dr. M. Mesuse. lektor Uniw. JK. 18: Trans. z Warszawy. Odczyt dla nauczycieli z cyklu organizowanego przez Min. WR i OP „Szkoła dawna a dzisiejsza” wygl. nac. Włodz. Galecki. 18:20: Trans. z Warszawy. Muzyka lekka z kaw. „Italia”. 19: Odczytanie programu i repertuar teatrów. 19:05: Rozmaitości i płyty. 19:25: Feljton aktualny. 19:40: Wiadomości sportowe. 19:43: Komunikat śniegowy. 19:47: Dziennik wieczorny. 19:55: „Silva rerum”. 20: „Myśli wybrane”. 20:02: Trans. z Warszawy. Pogadanka muzyczna wygl. dr. A. Simonówna. 20:15: Trans. z Warszawy. Koncert symf. z Filharmonii Warsz. w wyk. orkiestry filharmonicznej pod dyr. W. Bierdiajewa i J. Enesco (skrzypce). W przerwie trans. z Warszawy „Nowości literackie” feljton literacki. Wygl. p. H. Naglerowa. 22:40: Trans. z Warszawy. Muzyka taneczna z rest. „Gastronomia”. 23: Komunikaty. 23:05—23:30: D. c. muzyki tanecznej.

Sobota, dnia 17 lutego.

Lwów. Godz. 8—7: Audycja poranna. 8—11:40: Przerwa. 11:40: Codz. Przegląd Prasy Polskiej. 11:50: Odczytanie programu i komunikaty. 11:57: Sygnał czasu z Obserwat. Astronom. w Warszawie. hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05: Muzyka popularna z płyt. 12:30: Wiadomości meteor. 12:36: D. c. muzyki z płyt. 12:55: Dziennik południowy. 13—15:25: Przerwa. 15:25: Komunikat VI. Okr. Z. S. 15:30: Wiadomości gospodarcze. 15:40: Skrzynka strzelecka. 15:55: Płyta gramofonowa. 16: Audycja dla chorych w opr. ks. kap. M. Rekaś i koncert orkiestry T. Sereżyńskiego. Transmisja na wszystkie stacje P. R. 16:40: Trans. z Warszawy. Lekcja francuskiego (kurs średni). 16:55: Trans. z Warszawy. Muzyka lekka w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. St. Nawrota i L. Messal (śpiew). Przy fortep. prof. L. Urstein. 17:50: „Mody” pogadanka w opr. p. St. Zielińskiej. 18: Reportaż. 18:20: Trans. z Warszawy. Muzyka salonowa w wyk. orkiestry Webera (płyty). 18:40: Trans. z Warszawy. Chór Dana. 19: Odczytanie programu na dzień następnym. 19:03: „Rok mickiewiczowski” feljton literacki dr. St. Kawyna. 19:15: Rozmaitości. 19:25: Trans. z

Warszawy. Kwadrans literacki. „Babcia” opowiadanie M. Dąbrowskiej. 19:40: Wiadomości sportowe. 19:43: Lokalne wiadomości sportowe. 19:47: Dziennik wieczorny. 19:55: „Silva rerum”. 20: „Myśli wybrane”. 20:02: Trans. z Warszawy. Koncert muzyki estońskiej w wyk. orkiestry symf. P. R. pod dyr. R. Kulla. 21: Trans. z Warszawy. Skrzynka pocztowa techniczna — korespondencje bieżące omówi porad technicznych udzieli p. W. Frenkiel. 21:15: „Silva rerum”. 21:20: Trans. z Warszawy. Koncert Chopinowski w wyk. L. Muenzera. 22: Odczyt rumuński „Legenda i prawda o Janie Sobieskim” wygl. dr. I. Biedrzycki. 22:15: Koncert tria fortepianowego w składzie: K. Halbon (skrzypce), Zdz. Chruszczewski (fort.), Z. Szydłowski (wiolonczela). 23: Komunikaty. 23:05—24: Trans. z Warszawy. Muzyka taneczna z kaw. „Italia”.

Pan Prezydent Rzplitej przemawia do zebranych narciarzy, uczestników Międzynarodowych Zawodów Narciarskich w Zakopanem, przybyłych celem złożenia Mużetu.

Dostawy wędlin na rynek szwajcarski.

W związku z nowym traktatem polsko-szwajcarskim, który został podpisany w dn. 5 bm., a paraflowany dnia 22 grudnia ub. r., Polska uzyskała pewne możliwości zbytu wędlin na rynku szwajcarskim. W celu jednak wykorzystania przyznanego kontyngentu, eksporterzy polscy muszą przestrzegać ściśle przepisów weterynaryjnych, które obowiązują w Szwajcarii i które są stosowane w sposób rygorystyczny.

Udział Polski w Targach Lipskich.

W Państwowym Instytucie Eksportowym odbyło się posiedzenie prezydium Komitetu Targów i Wystaw, na którym wysunięty został projekt wystąpienia na tegoroczne wiosenne Targi Lipskie eksportatorów z Polski. Ma to być niejako manifestacja w związku z zawarciem paktu politycznego z Niemcami i spodziewanym zawarciem w niedługim czasie traktatu handlowego polsko-niemieckiego.

Sprawa udziału Polski w Targach Lipskich będzie zdecydowana przypuszczalnie w dniu jutrzejszym. Zorganizowaniem wystawców polskich zajęłoby się Państwowy Instytut Eksportowy. Jednocześnie dowiadujemy się, że w otwarcie Targów Lipskich weźmie udział nasz poseł w Berlinie, p. Lipski.

Notowania giełdowe.

LWOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

15 lutego 1934.

Na Giełdzie i poza Giełdą bez obrotów. Tendencja dla pszenicy nieco zwykła, pozatem utrzymana, uspokojenie.

Z GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Warszawa, 15 lutego. (Sz) Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słabsza przy obrotach zmniejszonych. Bank Polski płać za banknoty dolarowe 5'33. Notowane kursy: Londyn 26'94, Nowy Jork 5'35, Nowy Jork kabel 5'3650. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 200'26. Transakcje dokonane, a nietotowane dolarem gotówkowym po 5'38. W obrotach prywatnych marka niemiecka 208'75, Szyling austriacki 98'50, Funct angielski 26'95, dolar zł. 8'97, rubel zł. 4'63'50.

Subwencje na badanie raka i chorób wenerycznych.

Polska Akademia Umiejętności rozda w kwietniu rb. z funduszu śp. Pawła Tysszkowskiego subwencje na r. 1934 na badania przyrodnicze i lekarskie, przedewszystkiem mające łączność z poznaniem istoty choroby raka i chorób wenerycznych lub ich leczenia. Zgłaszający się o subwencje powinni wykazać, iż umiędli pracować samodzielnie naukowo i dołączyć spis względnie odbiór prac już drukowanych. Pierwszeństwo mają prace o charakterze doświadczeń. Ubiegający się o subwencje mają wnieść podania do Polskiej Akademii Umiejętności do 1 marca 1934. Ze względu na zmniejszone dochody funduszu w obecnym roku będą przyznane subwencje tylko na podania bardzo silnie dotychczasowym dorobkiem naukowym petentów uzasadnione.

Rozumie świat i życie

ten — kto stale czyta czasopisma, omawiające aktualne zagadnienia. Czytajcie, kupujcie, abonujcie czasopisma!

W. J. LOCKE.

DROGA DO SZCZĘŚCIA.

Przekład autoryzowany z angielskiego.

ROZDZIAŁ I.

W swej poczciwości ani się domyślała, ile przeżyła wstrząsów, wewnętrznych ran i instynktowych buntów i jak z sobą walczyła, żeby się z tem nie zdradzić przez miłość dla niego. Oliwia też się tego nie domyślała, chociaż już jako pensjonatka była dumna, że matka należała do Blair Parku, a nie do Landsdowne House'u i, orientując się w jej wytwornym sposobie bycia, starała się ją naśladować w mowie i manierach. Potem, w czasie jej długiej choroby, przeszła niejako wyższy kurs literatury, bo pani Gale kazała sobie czytywać na głos dzieła z bardzo szerokiego zakresu. Po lekturze następowała zawsze dyskusja. Jednakże dopiero po śmierci ojca, Oliwia przejrzała nawylot duszę matki, takiej bujalnej, kochającej a jednocześnie dziwnie nieszczęśliwej.

— Pamiętam raz — opowiadała pani Gale w trakcie niezapomnianych zwierzeń — kiedyś ty miałaś pięć lat... Stałiśmy w hotelu w Eastbourne i ja wdałam się na werandzie w rozmowę z jakimś młokosikiem — nie pamiętam nazwiska — z którym spotkaliśmy się już kilkakrotnie. Pamiętam jak wyglądał: szepczyły, atletyczny, niebieskooki, opalony... Nawet kiedy był po cywilnemu, widać było, że to oficer. Widzisz, moje droga, ja wychowałam się w tej sferze... Tak m. się z nim miło rozmawiało, że zapomniałam o umówionym spotkaniu z ojcem w mieście. Ojciec przyszedł po mnie i, zastawszy nas razem, rozgniewał się okropnie.

5

Wtedy to, jeden jedyny raz w życiu, usłyszałam od niego przykre słowo. I jeden jedyny raz dałam mu powód do zazdrości. Właściwie to nawet nie można powiedzieć, żebym mu dała powód do zazdrości. Poprostu nie oparłam się pokusie porozmawiania z dzentelmanem, a nie mogłam mu tego powiedzieć. Możesz sobie wyobrazić jakby biedak rozpacział...

Ta rozmowa była dla Oliwii pierwszym objawieniem duszy matki i wyjaśniła jej wiele zagadek i wątpliwości. Gdyby pani Gale nie straciła męża i synów i żyła szczęśliwie w ich gronie, napewno by zeszła do grobu, nie zdradziwszy przed nikim swoich najgłębszych przeżyć. Lecz wielka żaloba i cierpienia fizyczne przeczławiły ją nieomal w widmo i sprawiły, że zaczęła uważać córkę nietylko za kobietę, ile za pokrewnego ducha, przed którym nie mogła się ukryć żadna tajemnica. U Iózka matki Oliwia przemknęła zagadkę urodzenia, życia i śmierci. Głównie życia, bo ta najwięcej przemawiała do jej młodej wyobraźni.

To też kiedy została sama, świat przedstawił jej się w zupełnie nowym świetle. Nie umiałaby powiedzieć jakiem, lecz czuła, że dobry, zany Trivert, ciężki, nieugięty Fenmarch i wszyscy im podobni jużby jej teraz nie rozumieli. Zdawało jej się, że opanowała jakąś wyższą matematykę, z pomocą której spodziewała się rozwiązać zagadnienia, niedostępne dla elementarnej arytmetyki prostaczków z Medlow.

Myślała o tem wszystkim, siedząc przed kominkiem w saloniku, po odejściu pracowników. Ale i ich praktyczne rady dawały jej poważnie do myślenia. Czuła, że ukochany ojciec i bracia byłyby po stronie Trivettów. Matka jednak powiedziałaaby:

„Idź, kochanie”, tak jak powiedziała ojcu w daleko poważniejszych okolicznościach. Co do tego nie miała wątpliwości. Ale taki krok oznaczał kompletnie zerwanie z miastem rodzinnym, walkę o wzniesienie się na poziom siostry matki i usprawiedliwienie szkaradnych insynuacji, rozsiewanych przez znajomych.

Wybuchł w niej bunt młodości. Cały okres dorastania siedziała kamieniem w domu. Inne dziewczęta wyleźdzały w świat, używały nieależności, poznawały obce kraje, przeżywały wielkie rzeczy, zaciągały się na wojnę jako sanitariuszki, a ona tkwiła ciągle na jednym miejscu, żeby roślinna wrośnięta w ziemię. Pokój chorej, kuchnia, sklepy na Old Street, gdzie walczyła o masło, śmietanę, jajka i mięso dla matki wbrew ograniczeniom Kontroli Żywnościowej, znów pokój chorej, skromna, białozielona sypialnia, w której tylko sypiała ciężkim snem znużenia i znów pokój chorej, w którym doświadczała na przemian wzniosłych uczuć i fizycznego wstrętu, oto były żelazne ramy jej dotychczasowej egzystencji. Szła na nią klęska po klęsce i żaloba po żalobie, tak, że nie brała wogóle udziału w żadnych miejscowych rozrywkach i zabawach. Koleżanki z Landsdowne House, albo powychodziły zamaż za młodych kupców i przeniosły się do innych miast, albo wywędrowały w świat. Tymczasem do miasta sprowadzili się inni, porządni ludzie, których nie znała. Nie wiedziała wogóle skąd się brali i co ich sprowadzało. Zrozumiała dopiero, gdy w okolicy zabrakło domów do wynajęcia.

— Ma pani taki wygodny dom. Dlaczego pani nie chce w nim zostać? — zapytał raz Trivett.

(C. d. u.)